

WYBIERAMY I KUPUJEMY

Pokrycie dachu

Aleksandra Kuśmierczyk

Blachodachówki, bitumiczne płyty faliste, blachy płaskie, gonty bitumiczne lub dachówki cementowe. Wśród takiej różnorodności wcale niełatwo wybierać... tym bardziej że może chodzić o wydatek rzędu kilkuset tysięcy złotych.

Pokrycie trzeba dobrać odpowiednio do nachylenia dachu, bo większości materiałów dekarских dotyczą w tej kwestii jakieś ograniczenia, np. gontu bitumicznego ani drewnianego nie można stosować na dachach o bardzo małym spadku, bo na takich długo leży śnieg, a więc większe jest prawdopodobieństwo застоisk wody i przecieków.

Zawsze trzeba uwzględnić kształt połaci: materiał w dużych sztywnych arkuszach trudno byłoby ułożyć na dachach z licznymi załamaniem czy lukarnami. Materiał musi też być odpowiedni do konstrukcji więźby: nie można na przykład ułożyć dachówki ceramicznej na więźbie zaprojektowanej pod blachodachówkę – bez określonych przez fachowca zmian w konstrukcji dachu.

Wreszcie pokrycie dachowe powinno się dopasować do warunków otoczenia, takich jak zanieczyszczenia powietrza czy zacienienie: słona bryza w regionach nadmorskich może przyspieszać niszczenie pokryć z blachodachówki lub blachy ocynkowanej, a wysokie drzewa – sprzyjać rozwojowi mchów i porostów na zacienionych połaciach dachów pokrytych gontem czy dachówką ceramiczną.



W ankietach przeprowadzanych w naszym wydawnictwie na pytanie „Czym chciałoby Państwo pokryć dach?” prawie połowa budujących (48%) odpowiada, że dachówkami ceramicznymi, co czwarty wybiera pokrycia z blachy, co szósty – dachówki cementowe, a co czternasty – gonty bitumiczne.

Wybierając pokrycie dachowe, warto zwrócić uwagę na to, z czego zostało ono wykonane, jakie właściwości mają poszczególne rozwiązania, w jakich warunkach można je stosować, do jakich dachów są przeznaczone, jak reagują na warunki atmosferyczne, a także czy są trwałe, odporne na zmianę temperatury i wilgotności. Warto także zastanowić się, czy pasuje do stylistyki domu i charakteru okolicznej architektury.

Określając natomiast wstępne koszty pokrycia dachu, trzeba wziąć pod uwagę nie tylko to, ile zapłacimy za 1 m² danego materiału. Sporą część wydatków stanowić będą koszty elementów dodatkowych: dachówek kalenicowych, połówkowych, gąsiorów, kominów wentylacyjnych, i są one tym wyższe, im bardziej skomplikowany kształt ma dach. Dlatego koszt krycia dachu o tej samej powierzchni i tym samym materiałem, wcale nie musi być jednakowy – jeśli dach ma skomplikowany kształt, trzeba będzie zapłacić więcej niż w przypadku dachu prostego.

Najwięcej za elementy dodatkowe zapłacimy, wybierając dachówki ceramiczne oraz cementowe. Mniej, kupując pokrycia z blachy, a jeszcze mniej – gonty bitumiczne.

Dachówki ceramiczne

To bardzo trwały materiał, który może przetrwać nawet ponad 100 lat, odporny zarówno na mróz, jak i silne nasłonecznienie, a także wahania temperatury. Jest niepodatny też na uszkodzenia mechaniczne (grad, kasztany, gałęzie). Dobrze tłumi dźwięki i jest niepalny.

Dachówki ceramiczne można układać na dachach wielopołaciowych o skomplikowanych kształtach, także krzywoliniowych takich jak m.in. wole oka, ponieważ mają niewielkie rozmiary (szerokość 15–25 cm, długość 25–40 cm).

Produkuje się różne typy dachówek – zarówno tradycyjne, stosowane od stuleci jak mnich-mniszka czy karpiówka, jak i nowe, na przykład płaskie dachówki zakładkowe o prostokątnym kształcie, przeznaczone głównie do domów nowoczesnych.

Dachówki ceramiczne najlepiej układać na dachu o kącie nachylenia połaci wynoszącym od 30° do 60°. Jeśli nachylenie jest mniejsze, pokrycie z dachówek wymaga pełnego deskowania szczelnie pokrytego papą. Na dachach stromych, o pochyleniu większym niż 60°, każdą dachówkę trzeba mocować klamrami lub gwoździami, tak by nie spadła pod własnym ciężarem albo poderwana przez wiatr.

Minimalny kąt nachylenia połaci zależy od typu dachówek:

- karpiówka: 30°;
- zakładkowa: 22–30°;
- esówka: 40°;
- mnich-mniszka: 40°.

Na dachach, które mają nachylenie spełniające podane wymagania, dachówki można układać bez dodatkowych zabezpieczeń; na dachach o większym nachyleniu wymagane jest dodatkowe mocowanie elementów.

Bez względu na kąt nachylenia dachu, rodzaj dachówek, czy wysokość dachu, trzeba mocować mechanicznie wszystkie dachówki szczytowe, okapowe, kalenicowe, a także gąsiorów lub dachówek, które przecinają połacie dachu, czyli te, które znajdują się obok okien, kominów lub koszy.

Pokrycia ceramiczne są ciężkie – masa 1 m² pokrycia waży od 40 do 80 kg. Ale dzięki temu dobrze tłumią odgłosy dobiegające z zewnątrz – padający deszcz lub dźwięki z pobliskiej szosy.

Dachówki ceramiczne mogą mieć różne kolory. Niebarwione mają odcień zależny od gliny, z której się je wytwarza: czerwone zawdzięczają barwę związkowi żelaza, ale mogą też mieć odcień żółty lub szary.

Dachówki angobowane, czyli powlekane przed wypalaniem gliną z dodatkami uszlachetniającymi, mają więcej kolorów: mogą być żółte, brązowe, czarne, zielone lub niebieskie. Mogą być także cieniowane. Dzięki angobowaniu powierzchnia dachówek jest gładka i odporniejsza na zabrudzenia.

Dachówki szkliwione mają gładką i lśniącą powierzchnię, mogą mieć barwę naturalną (pogłębioną przez połysk) i różne kolory, w tym niebieskie, granatowe czy czarne. Dachówki szkliwione są bardziej odporne na wilgoć i zabrudzenia niż angobowane, ale droższe od naturalnych o 70–100%.

Uwaga! Dachówki mogą mieć niejednolite odcienie, nawet jeśli pochodzą z tej samej serii produkcyjnej. Rozmieszczenie ich równomiernie na połaciach – tak by nie tworzyły skupisk – zapewnia ładną grę kolorów.

Dachówki ceramiczne są łatwe w konserwacji. Trzeba regularnie zmywać z nich liście czy igliwie. A raz na jakiś czas usuwać z nich mchy i porosty.

Uszkodzone (np. pęknięte) dachówki łatwo wymienić na nowe. Możliwe jest także zdjęcie wszystkich dachówek, np. wtedy, gdy wymienia się więźbę, oczyszczenie ich i ponowne ułożenie na łątach.



Dach pokryty dachówkami ceramicznymi zakładkowymi. Dachówki te mają pojedyncze lub podwójne zamki (zakładki), dzięki którym zwiększa się szczelność połączenia dachowej

Pokrycie z dachówki ceramicznej kosztuje od 40 do 70 zł/m². Koszt ten nie zawiera ceny materiałów dodatkowych oraz obróbek blacharskich, a także kosztów montażu. Pokrycie całego dachu będzie tym kosztowniejsze, im więcej wymaga on dachówek specjalistycznych: przyokapowych, końcowych lub gąsiorów, które są znacznie droższe od zwykłych. Wprawdzie można je zastąpić obróbkami blacharskimi, ale zwykle ze szkodą dla wyglądu dachu.

Dachówki cementowe

Z wyglądu są bardzo podobne do dachówek ceramicznych (na pierwszy rzut oka tylko eksperci potrafią je odróżnić) i tak jak one trwałe, niepalne i odporne na zmiany temperatury oraz uszkodzenia mechaniczne. Wytwarza się je z mieszanki cementu, piasku kwarcowego, wody i pigmentów. Są nieco większe od dachówek ceramicznych, bo mają najczęściej 33 cm szerokości i 42 cm długości.

Najpopularniejsze dachówki cementowe to esówki, marsylki i płaskie karpiówki.

REKLAMA

PIANKA zamiast PAPY

tiv
RIS 8000
Bundschuh 100000000
1000000000

PRZEDSIĘBIORSTWO
FAIR PLAY 2009

TERMOPIAN®

43-500 Czechowice-Dziedzice, ul. Dworcowa 15a
tel.: 032 214 45 80, www.dach.pl, e-mail: termopian@termopian.com.pl

BLACHA STALOWA Z POSYPKĄ

78 zł/m²

AHI ROOFING

model: Milano
materiał: blacha stalowa z posypką alucynkową
masa 1 m²: 7 kg
wymiar [szer. × dł.]: 410 × 1310 mm
kąt nachylenia połaci: 17–90°
kolory: 6 kolorów
gwarancja: 50 lat na dachówkę, 15 na powłoki



99 zł/m²*

METROTILE

model: MetroShingle
materiał: blacha stalowa powlekana
masa 1 m²: ok. 7 kg
wymiar [szer. × dł.]: 305 × 1335 mm
kąt nachylenia połaci: od 11°
kolory: paleta 20 kolorów
gwarancja: 50 lat



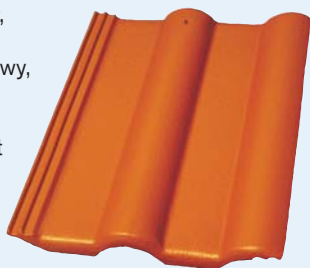
* cena wraz z akcesoriami

DACHÓWKI CEMENTOWE

25 zł/m²

IBF

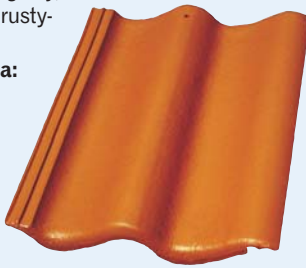
model: podwójna rzymska
masa 1 m²: 43 kg
wymiar [szer. × dł.]: 330 × 420 mm
kąt nachylenia połaci: 15–90°
kolory: ceglasty, czerwony, brązowy, antracytowy, czarny
gwarancja: 30 lat



50 zł/m²

MONIER (BRAAS)

model: Reviva
masa 1 m²: 49,5 kg
wymiar [szer. × dł.]: 330 × 420 mm
kąt nachylenia połaci: 25–45°
kolory: ceglany, grafitowy rustykalny
gwarancja: 30 lat



DACHÓWKI CERAMICZNE

34 zł/m²

WIENERBERGER (KORAMIC)

model: Renesansowa Alegra 8
masa 1 m²: ok. 39,2 kg/m²
wymiar [szer. × dł.]: 478 × 336 mm
kąt nachylenia połaci: 16/12°*
kolory: czerwona angoba, czarna angoba
gwarancja: 30 lat



* przy zastosowaniu membrany lub folii wstępnego krycia

40 zł/m²

RÖBEN

model: MONZAplus – dachówka średzka falista plus
masa 1 m²: 38,71 kg
wymiar [szer. × dł.]: 304 × 464 mm
kąt nachylenia połaci: 16–60°
kolory: miedziana angobowana, kasztanowa angobowana, czarnobrązowa glazurowana, antracytowa angobowana
gwarancja: 30 lat



foto: Wienerberger

Dachówki ceramiczne produkowane są z naturalnych materiałów – gliny, itu, wody. Nie zawierają żadnych szkodliwych substancji. Są wytrzymałe i zapewniają dobrą izolację dachu

Dachówki cementowe najlepiej stosować na dachach o kącie nachylenia połaci wynoszącym 35–45°. Na dachach bardziej stromych dachówki trzeba dodatkowo zamocować drutem lub przybić gwoździami. Na dachach o nachyleniu mniejszym od zalecanego konieczne jest sztywne poszycie z desek lub płyt drewnopochodnych pokrytych papą lub specjalną folią.

Są lżejsze od dachówek ceramicznych: masa 1 m² pokrycia waży 35–50 kg. Ale podobnie jak one są łatwe w konserwacji. Osad wapienny, który pojawia się na nowych dachówkach, z czasem wypłukuje się sam. W sprzedaży są specjalne preparaty, które przyspieszają wypłukiwanie się osadu, ale mogą lekko zmienić kolor dachówki.

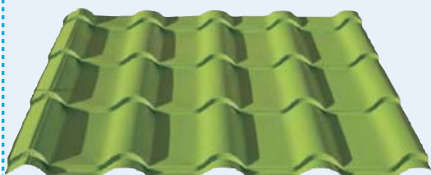
Dachówki cementowe, dawniej produkowane tylko w naturalnej szarej barwie, obecnie barwi się w masie i dodatkowo maluje farbami akrylowymi lub – co jest nowością – farbami akrylowo-polimerowymi, dlatego mogą mieć różne kolory. Pigmenty naturalne, używane do barwienia, są nierozpuszczalne w wodzie, odporne na działanie promieni słonecznych i zmiany temperatury. Powłoki akrylowe nanosi się na dachówkę dwu- lub trzykrotnie. Zmniejsza to różnice w odcieniach dachówek i zwiększa odporność na mróz i porastanie mchem, a powierzchnię czyni gładszą i mniej podatną na zabrudzenia.

Dachówki cementowe mogą być matowe, półmatowe lub z połyskiem.

Są tańsze od dachówek ceramicznych: za 1 m² trzeba zapłacić od 25 do 35 zł. **Uwaga!** Kwota ta dotyczy tylko materiału, nie zaś akcesoriów, dlatego może okazać się, że za dach pokrytego dachówką cementową wcale nie zapłacimy mniej niż za dach z dachówki ceramicznej. Są tańsze, ponieważ do ich produkcji nie potrzeba takich nakładów energii, jakie wymagane są przy wypalaniu gliny.

28–46 zł/m²

KROLL POLSKA

model: Syrius**materiał:** blacha powlekana wykończona poliestrem**masa 1 m²:** 4,25 kg**wymiar** [szer. × dł.]: 1172 × 6000 mm**kąt nachylenia połaci:** od 14°**kolory:** 22 kolory**gwarancja:** 10–30 lat**od 29 zł/m²**

PRUSZYŃSKI

model: Rubin Plus**materiał:** blacha dwustronnie ocynkowana i powlekana kilkoma warstwami lakieru**masa 1 m²:** 4,7 kg**wymiar** [szer. × dł.]: 1206 × 800–5300 mm**kąt nachylenia połaci:** min. 8°**kolory:** 27 kolorów podstawowych oraz paleta kolorów RAL**gwarancja:** do 20 lat**32 zł/m²****(połysk, blacha szwedzka)**

BUDMAT

model: Sara**materiał:** blacha stalowa ocynkowana pokryta poliestrem**masa 1 m²:** 4,8 kg**wymiar** [szer. × dł.]: 1180 × 6450 mm**kąt nachylenia połaci:** powyżej 9°**kolory:** 48 kolorów**gwarancja:** 30 lat

Najpopularniejsze dachówki ceramiczne

Typ	Charakterystyka	Układanie	Nachylenie dachu	Masa 1 m ² pokrycia	Koszt 1 m ² pokrycia	Szczególne zastosowanie
Karpiówka	wąskie, płaskie bez zamków; mają zaczepy lub otwory na gwoździe	pojedynczo – w łuskę	od 30	ok. 65 kg	50–60 zł	dachy o skomplikowanych kształtach
		w koronkę				
Esówka, inaczej holenderka	tradycyjne odmiany nie mają zamków, nowoczesne – tak; mocowanie – na zaczepy	duża tolerancja co do rozstawu łat	od 40	ok. 30–45 kg	30–70 zł	dachy remontowane
Zakładkowa	zamek ze wszystkich stron zapewnia szczelność pokrycia	z niewielkim zakładem	od 22	ok. 50 kg	50 zł	brak

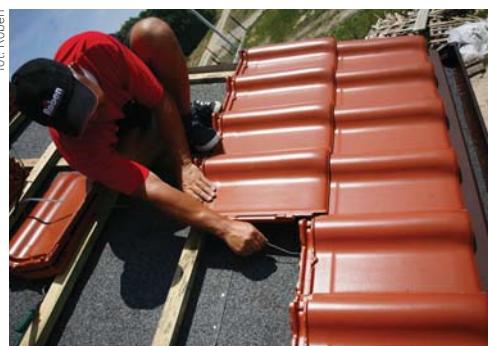
Blachodachówki

Są to niepalne, lekkie, odporne na zmienne warunki atmosferyczne, łatwe w montażu wielkowymiarowe panele wykonane z różnych rodzajów blach. Blachy są cynkowane i następnie chronione przed korozją specjalnymi powłokami:

- z poliestru – blachodachówki z tymi powłokami są najpopularniejsze, bo najtańsze. Powłoki z poliestru są cienkie i podatne na zarysowania, mogą też szybko wypłowić. Są za to produkowane w największym wyborze kolorów;
- z puralu – jedna z najdroższych, ale najlepszych powłok – jest bardzo odporna na zmienne warunki atmosferyczne, uszkodzenia mechaniczne i promienie UV;
- z PVDF – czyli tworzywa sztucznego, które jest bardzo wytrzymałe i odporne na korozję.

Blachodachówki mogą być wykończone posypką mineralną – specjalnym dodatkiem do powłok. Dzięki posypce blachodachówki są trwałe i mniej podatne na zarysowania. Poza tym posypka ma właściwości, które ograniczają rozwój grzybów i pleśni. Posypki mają

▼ Sposób mocowania dachówek ceramicznych zależy od ich rodzaju: mocuje się je dzięki zaczepom albo drucianym kłomom, a jeśli zamiast zaczepów są otwory, dachówki przybijają się do łat



▲ ▼ Blachodachówka jest lekka, łatwa do ułożenia i może być stosowana zarówno w nowych, jak i remontowanych domach



różne kolory: od srebrzystych, miedzianych, ciemnoszarych, po niebieskie, zielony lub czerwone.

Są większe od dachówek ceramicznych i cementowych. Standardowo mają 80–120 cm szerokość i nawet do 15 m długość. Takie najlepiej nadają się na dach o małym spadku – dwuspadowy lub łukowy. Dostępne są też panele długości 1 m przeznaczone na dachy o skomplikowanej bryle, z dużą ilością załamania, lukarn lub okien połaciowych. Ich zastosowanie zmniejsza ilość odpadów powstałych w trakcie cięcia arkuszy. **Uwaga!** Im bardziej skomplikowany dach, tym mniejsze materiały należy wybrać do jego krycia.

Blachodachówki najlepiej stosować na dachach o kącie nachylenia połaci od 9° do 90°.

WYBIERAMY I KUPUJEMY

Błachodachówki są bardzo lekkim materiałem pokryciowym: masa 1 m² pokrycia waży od 1,5 do 7 kg. Ich zaletą jest także to, że nie wymagają konserwacji, ale co kilka lat trzeba sprawdzić, czy w powłoce paneli nie ma zarysowań i ewentualnie zamalować je specjalną farbą.

Ceny blachodachówki zależą w największym stopniu od powłoki, a także od tego, czy jest pokryta posypką ceramiczną.

Koszty będą większe, jeśli dach ma nietypową bryłę, bo w czasie obróbki powstanie wiele odpadów. Warto zatem poszukać takiej firmy, która ma w swojej ofercie blachy na wymiar – straty będą mniejsze, bo firmy korzystają z programów komputerowych optymalizujących planowanie cięć. Można przyjąć, że koszt 1 m² paneli wynosi od 20 do 70 zł.

Gonty bitumiczne

To arkusze modyfikowanej papy asfaltowej z posypką mineralną, najczęściej w prostokątnych pasach długości około 1 m, z brzegami wyciętymi w kształt trójkątów, trapezów lub sześciokątów. Posypka jest nie tylko ozdobą: chroni masę asfaltową przed przegrzaniem oraz uszkodzeniami mechanicznymi. Nadaje także gontom kolor (czerwonobrązowy, czarny, brązowy, piaskowy). **Uwaga!** Nie należy kupować gontów, w których spod posypki widać czarną masę bitumiczną.

Ze względu na to, że gonty mają małe wymiary zaleca się nimi pokryć strome dachy o skomplikowanym kształcie.

Gonty są elastyczne, dlatego wymagają pełnego sztywnego podkładu z desek lub płyt OSB. Łatwo je przycinać i układać, a prawie wszystkie pozostałości po cięciu można wykorzystać, dlatego po ich ułożeniu pozostaje mało odpadów. Gontami można kryć dachy prawie płaskie oraz połacie pionowe, np. ściany lukarn, dlatego, że mogą być stosowane na dachu o kącie nachylenia połaci od 3 do 90°. **Są bardzo lekkie, bo masa 1 m² takiego poszycia wynosi od 3 do 16 kg, ale pod gonty trzeba ułożyć sztywne poszycie, które waży nawet dwa razy tyle co gont.**

Ich zaletą jest to, że nie wymagają prawie żadnej konserwacji, a uszkodzony gont można łatwo wymienić na nowy.

Gonty bitumiczne są w miarę tanie: za 1 m² trzeba zapłacić od 25 do 60 zł. Do tej kwoty trzeba doliczyć także ceny podkładów:

- płyta OSB – 30 zł/m²;
- papa podkładowa – 5 zł/m².

Uwaga! W trakcie układania powstają odpady, które można wykorzystać w innym miejscu, dlatego gontów bitumicznych nie trzeba kupować z dużą nadwyżką.

Bitumiczne płyty faliste

Płyty produkowane są z włókien nasyconych materiałem bitumicznym, trwale barwionym w masie. Są sztywne i bardzo lekkie: masa 1 m² pokrycia waży około 3 kg, więc łatwo się je przycina i montuje. Dobrze tłumią hałas. Są całkowicie szczelne, odporne na działanie grzybów i agresywnych związków chemicznych pochodzących z zanieczyszczonego środowiska. Nie gniją, nie utleniają się i nie kruszą, a do tego są sprężyste i elastyczne.

Ich zaletą jest to, że **można je stosować na starych dachach, bez konieczności usuwania poprzedniego pokrycia.**

Płyty mają przeważnie 10 fal i długość 2 metrów, a szerokość od 0,95 m do 1,25 m. Sprawdzają się na dachach o kącie nachylenia połaci wynoszącym co najmniej 11°.

Na dachach o skomplikowanej bryle układa się je trudniej niż gonty bitumiczne. Ale za to można je stosować na dachach łukowych.

Bitumiczne płyty faliste są dość tanie: koszt takiego pokrycia wynosi od 20 do 40 zł/m². ■



▲ Gonty bitumiczne to estetyczne, tanie i lekkie pokrycie dachowe (1 m² dachówki bitumicznej waży od 7 do 16 kg). Mogą mieć różne kolory i kształty. Stosuje się je na dachach o różnicowanym kształcie i każdym kącie nachylenia, także na dachach stromych

► Przed zakupem

Jak porównywać koszty? Do kosztów materiału pokryciowego trzeba doliczyć koszt akcesoriów i elementów dodatkowych, a także koszt podkładu, jakiego materiał wymaga. Czasami koszty elementów dodatkowych, na przykład dachówek kształtowych (gąsiorów, dachówek bocznych, kalenicowych, wywietrzników itp.), stanowią 50% wydatków. W porównaniach trzeba też uwzględnić koszt układania pokrycia.

Zawsze warto kupić więcej materiału pokryciowego, szczególnie jeśli dach ma skomplikowaną bryłę. Najlepiej o tego typu szacunki poprosić sprawdzonego dekarza.

Jak wybierać dekarza? Warto popytać w firmach produkujących pokrycia dachowe, które często polecają wykonawców, z którymi współpracują od lat. Można też szukać wykonawców w hurtowniach z materiałami budowlanymi lub przez organizacje zrzeszające firmy dekarzkie, jak Polskie Stowarzyszenie Dekarzy, Małopolski Dekarz czy Wielkopolskie Stowarzyszenie Dekarzy, Blacharzy i Cieśli.

Z jakim zapasem kupować materiał pokryciowy? Zapas na przycinanie materiałów może być potrzebny, gdy dach ma skomplikowany kształt i liczne detale, takie jak lukarny, kosze czy załamania. Jednakże są też materiały, z których nawet pozostałości po przycinaniu nadają się do wykorzystania. W sprawie kupowania materiału z zapasem najlepiej więc poradzić się dekarza, który go będzie układał.

Czy kupować w Internecie? Na stronach internetowych można szukać informacji, choć lepiej nie przyjmować ich bez sprawdzenia w innych źródłach. Nie zalecamy natomiast kupowania materiałów w Internecie.

Jaki podkład pod pokrycie? Pod pokrycia z papy oraz pod gonty bitumiczne, a także pod pokrycia z blach płaskich, trzeba przygotować deskowanie – czyli sztywne, pełne poszycie z desek najlepiej łączonych na pióro i wpust, z wodoodpornej sklejk, ewentualnie płyt OSB.

Pod dachówki, blachodachówki, blachy trapezowe oraz płyty bitumiczne można zastosować łąty, czyli poszycie ażurowe. Na łątach układa się podkład z folii dachowej (tzw. wiatroizolacji lub folii wstępnego krycia), później kontrłąty, czyli listwy drewniane przybite do wierzchu krokwi oraz łąty – listwy służące do mocowania elementów pokrycia, przybite prostopadle do krokwi.